

ІРИНА ФЕДУН – музикознавець, композитор, асистент кафедри української фольклористики ім. акад. Ф. Колесси філологічного факультету Львівського національного університету імені Івана Франка, технік 3 категорії Проблемної науково-дослідної лабораторії музичної етнології Львівської національної музичної академії ім. М. В. Лисенка

До питання жанрології в українському етноінструментознавстві

Термін „жанр”, як і назва наукової дисципліни „жанрологія” чи „генологія” виникли лише на початку 20 століття, однак стрімко увійшли до наукового вжитку у різноманітних галузях досліджень культури. Саме ж вивчення родів та видів мистецтва має досить давню історію, і чи не найкраще опрацьоване в літературознавстві.

Натомість, українські етномузикологи мають украй мало спеціальних робіт, присвячених дослідженню жанрів традиційної музики (Б. Луканюк, І. Мацієвський). Тому певні відомості про її родо-видові співвідношення можна почерпнути хіба із принципів укладання збірників чи характеристики репертуару виконавців.

Усі відомі групування творів в інструментознавстві (одно- чи багаторівневі; за функційними, формальними, часовими й ін. ознаками), на жаль, не позбавлені логічних протиріч. Адже жанр у мистецтві – неоднорідне та системне поняття, відповідно жанрові систематизації „приречені” на невдачу через неможливість дотримання елементарних логічних класифікаційних принципів (єдності основи, співмірності, несумісності та неперервності). Тож не випадково у мистецтвознавстві виник напрямок нігілізму (Бенедетто Кроче, 1902). Таким чином, залежно від дослідницької мети, можемо групувати твори за тими чи іншими параметрами задля зручності оперування матеріалом, але з усвідомленням того, що формально ті самі твори потраплятимуть у різні категорії при різних критеріях поділу.